

How will you establish it; like *Rabi Eliezer* - במאי מוקי לה רבי אליעזר

Overview

The גמרא attempted to resolve the query whether יעוד אירוסין עושה or נישואין עושה, from a ברייתא which states that a father can sell his widowed minor daughter as an אמה to a גדול. If we assume יעוד אירוסין עושה we can understand that she was an אמה from יעוד and even though בתו לשפחות אחר אישות, however since the father was not מקדש her (for לקידושין ניתנו) therefore the יעוד is not the אישות which prevents selling, but if יעוד נישואין עושה, how can he sell her, since אין אדם מוכר את בתו לשפחות אחר אישות. The גמרא asks according to רנב"י who maintains (even according to יהודה בר' יוסי בר' יהודה) that ניתנו לקידושין, how can he sell her for since the father was מקדש her (with the הראשונות) he is selling (מעות הראשונות לקידושין ניתנו). The גמרא answered that רנב"י will establish the ברייתא (but, אין מוכר לשפחות אחר שפחות), according to ר"א who maintains that (even though שפחות אחר שפחות).

¹.מוכר לשפחות אחר אישות.

Previously² there was a dispute between רש"י and תוספות as to the respective views of ר"ע ור"א. According to רש"י it is ר"ע who maintains אין מוכר לשפחות אחר אישות, but מוכר לשפחות אחר שפחות, while ר"א maintains the opposite that אין מוכר לשפחות אחר אישות, but מוכר לשפחות אחר שפחות. However תוס' maintains the exact opposite that ר"א maintains אין מוכר לשפחות אחר אישות, but מוכר לשפחות אחר שפחות, while רש"י maintains אין מוכר לשפחות אחר אישות, but מוכר לשפחות אחר שפחות.

פירש בקונטרס³ ועד השתא⁴ מהדרין לאוקומי דלא כרבי אליעזר דשמותי⁵ הוא -
explains; but until now the גמרא was seeking to establish the ברייתא not
like ר"א for he is שמותי.

תוספות responds to the anticipated question:⁶

¹ The ברייתא will be discussing a regular case of קידושין without יעוד. It is then understood that if the ברייתא is according to ר"א, there is no proof at all from this ברייתא whether יעוד אירוסין עושה or נישואין עושה, since the ברייתא is not discussing יעוד.

² See יח,ב תוס' ד"ה כיון וד"ה רבי.

³ בד"ה דאמר.

⁴ The question is how did the גמרא initially attempt to bring proof from this ברייתא that יעוד אירוסין עושה (see 'Overview'), when we can establish this ברייתא according to ר"א, so there is no proof (see footnote # 1).

⁵ בית שמוית either means he was excommunicated (placed in a שמתא or חרם), or it means he was from the school of בית שמואי. In either case the הלכה would not be like ר"א, therefore we prefer not to establish the ברייתא like ר"א.

⁶ According to תוספות (see 'Overview') initially we assumed that ברייתא ר"א is according to ר"א who maintains (according to תוס' that אין מוכר לשפחות אחר אישות) that the *ברייתא* is according to ר"ע and according to רנב"י we will have to say that the *ברייתא* is according to ר"ע.

לפירוש רבינו תם דגריס הכא במאי מוקי לה כרבי עקיבא⁷ -

According to the explanation of the ר"ת, whose text reads here, 'how do we establish the ברייתא like ר"ע who maintains (not like ר"א) מוכר לשפחות אחר אישות -

צריך לומר דעד השתא מהדר לאוקומי כרבי אליעזר -

It will be necessary to say that until now we were seeking to establish the - יעוד אירוסין עושה (who is a שמותי) ר"א like ברייתא

משום דרבנן דרבי שמעון⁸ קיימי כוותיה דאמרי אבל לא לשפחות אחר אישות -

Because the רבנן who argue with ר"ש agree with ר"א for they say, 'but not for - 'שפחות אחר אישות

ורבי שמעון נמי הכי אית ליה⁹ אלא שמוסיף עוד אבל לא לשפחות¹⁰ אחר שפחות:

And ר"ש maintains that as well (that מוכר לשפחות אחר אישות), just that ר"ש also adds, 'but you cannot sell 'לשפחות אחר שפחות' (to which ר"א does not agree).

Summary

It is proper to establish the ברייתא according to ר"א (even though הוא דשמותי) since he is supported by (many) other תנאים.

Thinking it over

Does ר"ע agree exclusively with ר"א or does he also agree (somewhat) with ר"ש (according to רש"י and תוספות)?

(who maintains לשפחות אחר אישות). The question is why originally did we establish the ברייתא like ר"א (who is a שמותי) instead of establishing it like ר"ע and we would not resolve whether יעוד אירוסין עושה or יעוד אירוסין עושה.

⁷ See 'Overview'; according to the ר"ת the גירסא here must be כר"ע במאי מוקי לה.

⁸ The ברייתא on יחא, states, אבל לא לשפחות אחר אישות, דתניא מוכר אדם את בתו לאישות ושונה לשפחות ושונה לאישות אחר שפחות אבל לא לשפחות אחר אישות, ר' שמעון אומר כשם שאין אדם מוכר את בתו לשפחות אחר אישות כך אין אדם מוכר את בתו לשפחות אחר שפחות.

⁹ Therefore since the רבנן דר"ש and ר"ש agree (with ר"א) that מוכר לשפחות אחר אישות, therefore the גמרא was comfortable establishing the ברייתא according to ר"א (even though הוא דשמותי).

¹⁰ This (additional) ruling of ר"ש that מוכר לשפחות אחר שפחות is irrelevant to our discussion of the ברייתא, for we are not dealing with שפחות אחר אישות, only with שפחות אחר שפחות.